

פרק שלושה-עשר: טעינת חומרי נפץ ופריקתם

טבלאות: טבלאות כמות ורדיוסי אזורי סכנה

טופס: הודעה מוקדמת על כניסת אוניות חומרי נפץ לנמל

טופס: בקשה לטעינה ופריקה של חומרי נפץ

123. הגדרות (תיקון: תשמ"ד)

(א) בפרק זה -

"אזור מוגבל" - אזור בתחום הכרזת נמל, המגודר בגדר הנמל ואשר למנהל הנמל שליטה בו.

"אזור מניעה" - אזור בנמל בתחום המעגל ברדיוס של 50 מטרים מהמקום שבו מבוצעות, או נעשות הכנות לביצוע, כל אחת מאלה:

(1) טעינה או פריקה של חומרי נפץ.

(2) עגינה, קשירה, עיתוק, ניתוק או הפלגת אנית חומרי

נפץ.

"אזור סכנה א" - שטח שבו צפויים, במקרה של התפוצצות חומרי הנפץ המיועדים לטעינה או לפריקה, התמוטטות או נזק חמורים לרכוש ופגיעה קטלנית בנפש שלא ניתן למנעם על ידי מיגון או מחסה.

"אזור סכנה ב" - השטח שבו צפויים במקרה של התפוצצות חומרי הנפץ המיועדים לטעינה או לפריקה, נזקים לרכוש ופגיעה בנפש מרסיסים, הדף, גופים מעופפים וכיוצא באלה ואשר ניתן למנעם או להפחיתם על ידי מיגון או מחסה.

"אנית חומרי נפץ" - כלי שיט הנושא עמו בהכנסו לנמל, או בהמצאו בנמל, כמות כלשהי של חומרי נפץ, למעט אותה כמות של חומרי נפץ שכלי שיט כאמור נושא עמו דרך קבע לשימוש.

"בעל" - הקברניט, הבעל או החוכר של אנית חומרי נפץ או הבעל של מטען חומרי נפץ או סוכנם או נציגם או שליחם של כל אחד מאלה.

"חומרי נפץ" - כמשמעותם בחוק חומרי נפץ, התשי"ד-1954, לרבות חומרי נפץ ופריטי תחמושת המפורטים בקבוצה הראשונה (CLASS 1) של הקודקס.

"אימ"ר" - הארגון הבינלאומי לענייני ספנות - International Maritime Organization שישראל חברה בו.

"הקודקס" - הקודקס הבינלאומי הימי של אימ"ר לעניין טובין מסוכנים

(I.M.D.G. Code).

(ב) הוראה, אישור או היתר של מנהל הנמל יהיו בכתב חתום בידו.

(ג) הוראות פרק זה באות להוסיף על האמור בכל תקנה אחרת.

124. הודעה על מטען (תיקון: תשמ"ד)

(א) ארבעים ושמונה שעות לפחות לפני הגיע אניה לנמל או לפני הכנסת חומרי נפץ לתחום הנמל בדרך אחרת ימסור הבעל הודעה על כך למנהל הנמל, בהתאם לטופס 1 שבתוספת השניה.

(ב) בהודעה לפי תקנת משנה (א) יסווג הבעל את מטען חומר הנפץ המיועד לטעינה או לפריקה על פי קבוצות הסיווג שבקודקס או בקטלוג לסיווג חומרים מסוכנים של רשות הנמלים (להלן - הקטלוג) לפי כמויות ויציין את הרדיוסים של אזורי סכנה "א" ו-"ב" - התואמים, הכל לפי טבלאות הכמויות והרדיוסים של אזורי הסכנה שבלוחות א' עד ה' בתוספת השניה, לפי העניין.

(ג) מנהל הנמל רשאי לדרוש מהבעל פרטים נוספים על אלה שנמסרו לפי תקנת משנה (א) בכל ענין שהוזכר בפרק זה, כתנאי מוקדם להבאת חומרי נפץ לנמל או הוצאתם ממנו.

125. סיווג בהעדר הודעה (תיקון: תשמ"ד)

לא נמסרה הודעה לפי תקנה 124(א), או לא נמסרה במועד, או נמסרה והאמור בה לא הניח דעתו של מנהל הנמל, יסווג מנהל הנמל את חומרי הנפץ בקבוצה 1.1 שבקודקס.

126. עגינה וקשירה של אנית חומרי נפץ (תיקון: תשמ"ד)

(א) אנית חומרי נפץ לא תיכנס, לא תעגון ולא תיקשר בנמל אלא בהיתר מאת מנהל הנמל ובמקום שנקבע בהיתר.

(ב) אנית חומרי נפץ תיקשר לרציף כשחרטומה מופנה לכיוון פתח היציאה מהנמל ובאמצעות חבלים בלבד, שאינם כבלי מתכת, זולת אם אישר מנהל הנמל אחרת.

127. אמצעים לגרירה בשעת סכנה (תיקון: תשמ"ד)

(א) הבעל יניח גרזנים בחרטום אנית חומרי נפץ השוהה בנמל וכן ליד חבלי הקשירה שבירכתיה, שיאפשרו ניתוק כלי השיט מן הרציף בשעת סכנה.

(ב) הבעל יקשור בחרטומה ובירכתיה של אנית חומרי נפץ השוהה בנמל כבל פלדה שקצהו, ובו לולאה, תלוי קרוב לגובה פני המים באופן המאפשר גרירתה בכל עת.

128. טעינת חומרי נפץ ופריקתם (תיקון: תשמ"ד)

(א) אין לטעון חומרי נפץ על אנית חומרי נפץ או לפרקם ממנה אלא במקום ובאופן שהורה מנהל הנמל.

(ב) אין לטעון חומרי נפץ בספנה (HOLD) של אנית חומרי נפץ או לפרקם מספנה כאמור, אלא לאחר ניתוק הזרם ממערכת החשמל של אותה ספנה.

(ג) לא ישתמש אדם בציוד שינוע של חומרי נפץ לטעינת חומרי נפץ או לפריקתם אלא לאחר שבודק מוסמך בדק ואישר בכתב, להנחת דעתו של מנהל הנמל, כי הוא מתאים לכך. בתקנת משנה זו, "בודק מוסמך" - כמשמעותו על פי סעיף 1 לפקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש), התש"ל-1970.

(ד) לא יעוכב מטען חומרי נפץ בתחום הנמל אלא כנדרש לביצוע הפעולות השוטפות של הטעינה או הפריקה, ואם חלה הפרעה או תקלה כלשהי בתהליך השינוע יופסקו מיד כל הפעולות העלולות לגרום להצטברות חומרי נפץ על הרציף.

129. כמויות המותרות לשינוע ואישור חריגה (תיקון: תשמ"ד)

(א) למטען חומרי נפץ המיועדים לטעינה על אנית חומרי נפץ או לפריקה ממנה, יקבעו אזורי סכנה "א" ו-"ב" על ידי חישוב רדיוסים של איזורי הסכנה התואמים, על פי סיווג חומרי הנפץ בהתאם להוראות התוספת השנייה.

(ב) כמות חומרי הנפץ המירבית המותרת באנית חומרי נפץ הנמצאת בתחום הנמל תוגבל כך שאיזור סכנה "א" שנקבע לה, בהתאם לתקנת משנה (א) לא יחרוג מתחום האיזור המוגבל.

(ג) על אף האמור בתקנת משנה (ב) - יתיר מנהל הנמל במקרה מסויים, טעינה או פריקה של חומרי נפץ בכמות גדולה יותר כשאיזור סכנה "א" התואם לה חורג מתחום האיזור המוגבל, ובלבד שנתקיימו כל אלה:

(1) הבעל הגיש למנהל בקשה לפי טופס 2 בתוספת השנייה.

(2) ניתן אישור בכתב מאת שר הבטחון, או ממי שהוא הסמיכו לכך בהתאם לטופס 2 בתוספת השנייה, כי שינוע חומרי הנפץ כאמור חיוני מטעמים שבבטחון המדינה או שלמדינה עניין בהם, וכי ננקטו כל הצעדים הנידרשים בנסיבות המקרה לטיפולם של צה"ל, משטרת ישראל, ורשויות אחרות בכל פיגוע אפשרי מחוץ לאיזור המוגבל, במקרה של אסון בתחום איזור סכנה "א".

130. חובת זהירות (תיקון: תשמ"ד)

- (א) לא יבצע אדם ולא ירשה לאחר לבצע עבודות כלשהן באזור סכנה "א" שבתחום הנמל כל אימת שמתבצעת באזור המניעה טעינה או פריקה של חומרי נפץ, זולת מי שקשור במישרין לשינועם, או איש צוות באנית חומרי נפץ, או מי שקיבל היתר לכך מאת מנהל הנמל.
- (ב) אדם העוסק בטעינה או בפריקה של חומרי נפץ, או הבא במגע עם מטען חומרי נפץ באזור מניעה, או במקום אחר בתחום הנמל, ינקוט בכל אמצעי הזהירות למניעת אש או התפוצצות.

131. דגל ומאור (תיקון: תשמ"ד)

הקברניט של אנית חומרי נפץ הנמצאת בתחום נמל חייב בשעות היום להניף דגל בהתאם להוראות טופס 3 בתוספת השניה ובשעות הלילה - לתלות ולהאיר מאור אדום בראש התורן ואם אין לכלי השיט תורן - באחת מכלונסאותיו, בגובה שלא יפחת משה מטרם מעל לסיפון, והכל באופן שהאור יראה מכל עבר עד למרחק של לא פחות משלושה וחצי קילומטרים.

132. איסור שהיית כלי שיט ליד אנית חומרי נפץ (תיקון: תשמ"ד)

- (א) לא ישיט אדם לעבר אנית חומרי נפץ כלי שיט שאינו נוטל חלק בטעינה או בפריקה של חומרי נפץ או קשור ישירות לקשירתה, לעיתוקה או לניתוקה של אנית חומרי נפץ.
- (ב) גוררות, ארבות, ספקות מים, ספקות דלק וכל כלי שיט אחר לא יתקרבו לדופן אנית חומרי נפץ ולא ידפנו אליה כל אימת שמתבצעת טעינה או פריקה של חומרי נפץ, אלא על פי היתר מאת מנהל הנמל.

133. מניעת דליקות והתפוצצויות (תיקון: תשמ"ד)

- (א) בהימצא אנית חומרי נפץ בתחום הנמל ינקוט הבעל כל אמצעי זהירות הדרושים למניעת אש או התפוצצות בכלי השיט.
- (ב) מכשירי כיבוי אש ומשאבות הכיבוי של אנית חומרי נפץ יהיו במצב תקין וזרנוק אחד לפחות יהיה פרוש ומוכן להפעלה מיידית ליד כל ספנה שבה מתבצעת טעינה או פריקה של חומרי נפץ, משאבות הכיבוי יפעלו כל אימת שמבוצעות פעולות טעינה או פריקה כאמור ומים יזרמו בזרנוקים שנפרשו, על הרציף ייפרשו זרנוקים מחוברים לברז הכיבוי אשר יהיה פתוח ומזנק הכיבוי יהיה במצב סגור.
- (ג) ציוד כיבוי אש הנמצא באזור מניעה יהיה במצב תקין ומוכן לפעולה במשך ביצוע הטעינה או הפריקה של חומרי נפץ.
- (ד) מנהל הנמל יקבע אחראי לכוננות וכיבוי אש במשך הימצאות אנית חומרי נפץ ליד הרציף (להלן - האחראי), ויודיע על כך לכל העוסקים בטעינה ובפריקה באזור המניעה.
- (ה) האחראי ידאג לתקינות ציוד כיבוי האש, אבטחת סידורי הכבאות והפעלתם בשעת הצורך, וימצא באזור הפריקה והטעינה עד לסיומם.
- (ו) ראה האחראי כי התנאים למניעת שריפות וכיבויי אינם מתמלאים, רשאי הוא להורות על הפסקת פעולות הפריקה והטעינה.

134. (א) מנהל הנמל יסמן את אזור המניעה וגבולותיו בשילוט מתאים. לפני תחילת טעינה או פריקה של חומרי נפץ יוצגו שלטי אזהרה ליד כבש אנית חומרי הנפץ ובאזור המניעה בזו הלשון: "אסור לעשן, להשתמש בלהבה גלויה ולהכניס גפרורים ומצתים, הגישה למבקרים אסורה ללא אישור מנהל הנמל".

135. איסור הבערת אש, עישון והכנסת מכשירי הצתה (תיקון: תשמ"ד)

- (א) לא יבעיר אדם אש גלויה באזור מניעה או באנית חומרי נפץ השווה בנמל, אלא אם כן ניתן על כך היתר מראש מאת מנהל הנמל.
- (ב) בתקנה זו, "אש גלויה" - חומרים לוהטים, קשתות ריתוך חשמליות, מבערי הלחמה וחיתוך, מבערי חימום, תנורי פרימוס, מכשירי חשמל ניידים או מכשירי יד העלולים להתזז גצים, להבה גלויה ואש, למעט אש בדוודים ובמטבח האניה.
- (ג) לא יעשן אדם באזור מניעה אלא במקום שהעישון בו הותר בידי מנהל הנמל, ובאנית חומרי נפץ אלא במקום שהעישון בו הותר בידי קברניטה.
- (ד) לא יכניס אדם לאזור מניעה, או לאנית חומרי נפץ, גפרורים, מצתים אוטומטיים או מכשירי הצתה אחרים כלשהם אלא אם כן ניתן על כך היתר מאת מנהל הנמל או הקברניט, לפי הענין.

(ה) מנהל הנמל או מי שהוא הסמיך לכך, רשאי לערוך בדיקה בגופו ובכליו של כל אדם העומד להכנס לאזור המניעה או לאנית חומרי נפץ או הנמצא בהם להבטחת קיום הוראות תקנת משנה (ד).

136. איסור שימוש בכבילי חשמל מסויימים (תיקון: תשמ"ד)

לא ישתמש אדם בכבילי חשמל ניידים באנית חומרי נפץ ובאזור המניעה, לשם תאורה, אלא אם הם מסוג משוריין שאישר מנהל הנמל, וכשהם מחוברים אל כן המנורה בחיבור חשמלי רצוף ומנהל הנמל התיר את השימוש.

137. איסור פעולות המתיזות גצים (תיקון: תשמ"ד)

לא יעסוק אדם בניקור או בגירוד של חלקי פלדה או בכל מלאכה אחרת העלולה ליצור או להתיז גצים באנית חומרי נפץ השוהה בנמל, אולם אם היה צורך לבצע עבודת תיקונים דחופה באנית חומרי נפץ, העלולה ליצור או להתיז גצים, ניתן לבצעה אם ניתן היתר מראש מאת מנהל הנמל ובהתאם לתנאים שקבע.

138. כוננות האניה וצוותה (תיקון: תשמ"ד)

בזמן שהותה של אנית חומרי נפץ בנמל יהיו האניה וצוותה במצב כוננות המאפשר הוצאתה המיידית של האניה מן הנמל בכל עת.

139. איסור פירוק מנועי האניה (תיקון: תשמ"ד)

הבעל לא יפרק את מנועי אנית חומרי הנפץ השוהה בנמל ויקיים את הכח המניע שלה במצב מוכן להפעלה מיידית, אלא בהיתר מראש מאת מנהל הנמל ובהתאם לתנאיו.

140. אמצעי בטיחות נוספים (תיקון: תשמ"ד)

בנסיבות מיוחדות רשאי מנהל הנמל להורות על נקיטת אמצעי בטיחות נוספים או הגבלות נוספות על האמור בפרק זה.

141. הרחקת חומרי נפץ (תיקון: תשמ"ד)

- (א) חומר נפץ ישונע, בתחום הנמל, במסירה ישירה ובתוואי שעליו יורה מנהל הנמל.
- (ב) חומר נפץ מיובא, יוצא מיד עם שינועו מתחום הנמל.
- (ג) חומר נפץ יובא או יוצא מתחום הנמל כשהוא מכוסה ביריעות חסינות אש, למעט מכולות.
- (ד) בכפוף לאמור בתקנה 128, לא יוחל בפריקת חומרי נפץ מאנית חומרי נפץ אלא לאחר שהבעל הביא כלי תובלה מתאימים אל הרציף בסמוך לאנית חומרי הנפץ, במספר ובמועד שאישר מנהל הנמל.

142. אריזה וסימון (תיקון: תשמ"ד)

- (א) הבעל יוודא שאריזת חומרי הנפץ תהיה עמידה בפני סיכונים הקשורים בשינועם ובהובלתם בים, והסימון על פניהן ייעשה באופן בולט וברור לעין, לפני הבאתם לנמל.
- (ב) הוראות ודרישות הקודקס לענין סימון איכות ומהות אריזות טובין מסוכנים יהוו תקן לענין זה, אלא אם אישר שר הבטחון או מי שהוא הסמיכו לכך אחרת בכתב.

143. תקינות מכולות וכלי-רכב (תיקון: תשמ"ד)

הבעל של חומרי נפץ המיועדים ליבוא או ליצוא במכולה או המשגר כלי רכב טעונים חומרי נפץ לנמל לשם טעינתם יחד עם חומרי הנפץ על אנית חומרי נפץ או פריקתם ממנה כאמור, יודא שהמכולה וכלי הרכב יהיו בעלי כל הנתונים לעמידה בתנאי השינוע וכי המכולה תענה על דרישות כל אמנה בינלאומית לענין שינוע והובלה שישראל הצטרפה אליה או על דרישות כל רשות מוסמכת לענין.

144. פיקוח על טעינה ופריקה (תיקון: תשמ"ד)

(א) קברניט אנית חומרי נפץ, המפקח על הטעינה או הפריקה, יודא שבידיו כל הפרטים הנוגעים לחומרי הנפץ המיועדים לשינוע, לרבות כמותם, אריזתם, שמותיהם, סיווגם, תכונותיהם, הסיכונים הטמונים בהם וכן אופן ושיטות הטיפול בהם בשעת סכנה או חירום.

(ב) בכל עת טעינה או פריקה של חומרי הנפץ, יהיה נוכח באזור המוגבל נציג מוסמך של הבעל, הבקי בכל פרטי חומרי הנפץ המיועדים לשינוע, וכל דבר אחר הנוגע לענין, כאמור בתקנת משנה (א).

145. תנאי זמני טעינה, פריקה והפלגה (תיקון: תשמ"ד)

(א) לא תיעשה עבודה בחומרי נפץ בנמל, לרבות טעינתם על אנית חומרי נפץ או פריקתם ממנה בזמן סערת ברקים.

(ב) טעינת חומרי נפץ על אנית חומרי נפץ או פריקתם ממנה, לא תתבצע בשעות שבין שקיעת השמש לזריחתה אלא אם כן נתקיימו כל אלה:

(1) הותקנו אמצעי תאורה מיוחדים בספנות, על הסיפון ועל הרציף באופן המונע, לדעת מנהל הנמל, היווצרות ניצוצות שריפה והתחשמלות.

(2) ננקטו כל הצעדים לאספקה מיידית של זרם חשמל חילופי במקרה של תקלה במערכת החשמל.

(ג) טעינת חומרי נפץ על אנית חומרי נפץ תבוצע ברציפות אך ורק לאחר סיום טעינת כל המטענים האחרים, לרבות צידת האניה.

(ד) פריקת חומרי נפץ מאנית חומרי נפץ תבוצע ברציפות, בכפוף להוראות פרק זה, מיד לאחר קשירתה לרציף ולפני פריקת כל מטען אחר מעליה.

(ה) אנית חומרי נפץ תפליג מהנמל אל מחוץ לתחומיו, בסמוך ככל האפשר לאחר גמר הטעינה ולא יאוחר מן השעה שנקבעה לכך בהוראות מנהל הנמל לקברניטה.

146. כיסוי חומרי נפץ (תיקון: תשמ"ד)

(א) קברניט אנית חומרי נפץ יודא שחומרי הנפץ שעליה יהיו מכוסים כל העת, למעט בזמן הטעינה או הפריקה.

(ב) בהמצא חומר הנפץ בספנה, יהיה פתח הספנה מכוסה במכסה או ביריעות ובכל מקום אחר, למעט מחסן מקורה שבאניה, יהיו חומרי הנפץ מכוסים ביריעות.

(ג) הוראות תקנה זו לא יחולו על מכולה שנארזו בה חומרי נפץ.

147. איסור שימוש בכלי רכב ובציוד ממונע (תיקון: תשמ"ד, תשמ"ה)

(א) לא יכניס אדם ולא ירשה לאחר להכניס לאזור מניעה כלי רכב, לרבות רכב תפעולי, המונע במנוע בנזין, פרט לרכב כיבוי אש ורכב הצלה.

(ב) לא ישתמש אדם ולא ירשה לאחר להשתמש באזור מניעה, בעת טעינת חומרי נפץ על אנית חומרי נפץ או פריקתם מעליה במלגזות, בטרקטורים או בעגורנים אלא אם כן הם ממונעים במנוע דיזל שמפלטו מופנה כלפי מעלה ועליו מורכב קולט גצים, או מונעים בכוח חשמל מסוללות. הוראה זו לא תחול על שימוש בעגורני חוף, עגורני גשר ועגורני שער של הנמל וכן על שימוש בעגורני אנית חומרי נפץ.

(ג) לא תוכנס מלגזה לתוך ספנת אנית חומרי נפץ אלא אם היא מופעלת בכוח חשמלי מסוללות ומטיפוס "Ex" או "EE".

(ד) מלגזות המשמשות לשינוע חומרי נפץ על הרציף יהיו מטיפוס "DS" (דיזל) או "EE" (חשמל).

148. איסור כניסה (תיקון: תשמ"ד)

לא יכנס אדם לאזור מניעה או לאזור סכנה "א" שבתחום הנמל ולא ימצא בו בעת טעינת חומרי נפץ על אנית חומרי נפץ או פריקתם מעליה, למעט איש צוות של האניה, איש צוות כיבוי אש והצלה, נהג כלי תובלה המועסק בשינוע חומרי נפץ ואדם העוסק בטעינה, בפריקה או בפיקוח, אלא בהיתר מאת מנהל הנמל ובהתאם לתנאי ההיתר.

149. הודעה על תקלה (תיקון: תשמ"ד)

קברניט אנית חומרי נפץ יודיע מיד למנהל נמל על כל תקלה הנוגעת לחומרי נפץ שבה, העלולים לסכן את הנמל או כל אדם או רכוש שבתחומו או בסביבתו.

תוספת שניה (תיקון: תשמ"ד)

(תקנות 124, 129, 131)

א. כללי

1. בתוספת זו, "כמות בטונות" - כמות חמרי הנפץ נטו, למעט אריזות, עטיפות, תרמילים וגופי תחמושת.
2. בחישוב רדיוס אזור סכנה "א" במטען חמרי נפץ שחלקים ממנו מסווגים ביותר מקבוצה אחת -
 - (1) תצורף הכמות בטונות של כל חלקי המטען;
 - (2) המטען על כל חלקיו יסווג בקבוצה שרדיוס אזור סכנה "א" התואם הוא הגדול יותר, ואזור סכנה "ב" יהיה בהתאם לכך.
3. הרדיוסים של אזורי סכנה "א" ו-"ב" ימדדו במעגל שמרכזו במרכז אזור המניעה המיועד.